

فصل نهم

«غزلیات سعدی»

تست‌های تألیفی فصل نهم

کله مثال ۱: معنی مصراع دوم در کدام گزینه صحیح است؟

«خاک راهی که بر او می‌گذری، ساکن باش»

که غیون است و جُفُون است و خُدود است و قُدود»

(۲) پلک‌ها، گونه‌ها، چشم‌ها، قامت‌ها

(۱) چشم‌ها، پلک‌ها، گونه‌ها، قامت‌ها

(۴) پلک‌ها، چشم‌ها، گونه‌ها، قامت‌ها

(۳) چشم‌ها، پلک‌ها، قامت‌ها، گونه‌ها

پاسخ: گزینه «۱» معنی: برخاک راهی که قدم می‌گذاری، به آرامی گام بگذار، زیرا این خاک چشم‌ها و پلک‌ها و گونه‌ها و قامت‌های رفتگان است.

کله مثال ۲: مفهوم این بیت بر چه چیزی تأکید دارد؟

گر به میدان محاکای تو جولان یابم

گوی دل در خم چوگان زبان اندازم

(۱) از صمیم قلب معشوق را ستایش کردن

(۲) از صمیم قلب درباره ستایش از معشوق سخن گفتن

(۳) از صمیم قلب تسلیم معشوق شدن

(۴) از صمیم قلب شکست از معشوق را پذیرفتن

پاسخ: گزینه «۱» محاکا یعنی سخن گفتن و «گوی دل در خم چوگان زبان انداختن» یعنی از صمیم قلب و به رغبت تمام مدح معشوق کردن.

کله مثال ۳:

«به دو چشم تو که شوریده‌تر از بخت من است

که به روی تو من آشفته‌تر از موی توأم»

کدام گزینه را تأکید می‌کند؟

(۱) پریشانی و سرگردانی

(۲) بی‌سر و سامانی

(۳) عاشقی

(۴) آشفستگی در عشق

پاسخ: گزینه «۴» معنی: به دو چشم که از بخت من خمار آلوده‌تر و بی‌سامان‌تر است سوگند یاد می‌کنم که در عشق روی تو از گیسوانت پریشان‌تر هستم.

کله مثال ۴: این بیت کدام آرایه ادبی دارد؟

لعبت شیرین اگر ترش ننشیند

مدعیانش طمع کنند به حلوا

(۱) استعاره مکنیه و تشبیه

(۲) حس‌آمیزی و تشبیه

(۳) حس‌آمیزی و استعاره مصرحه (۴) استعاره مصرحه و حس‌آمیزی

پاسخ: گزینه «۳» داوطلب ممکن است گزینه ۴ را صحیح بداند در حالی که در مصراع اول ابتدا حس‌آمیزی است در مصراع دوم استعاره مصرحه است حلوا استعاره مصرحه از شیرینی جمال معشوق (منبع: غزل ۳ - بیت ۹)

کله مثال ۵: کدام گزینه از مفهوم این بیت دریافت می‌شود؟

گرفتم آتش پنهان خبر نمی‌داری

نگاه می‌نکنی آب چشم پیدا را

(۱) عاشقی و گریستن از عشق

(۲) شکایت به خدا

(۳) شکایت به ممدوح

(۴) شکایت به معشوق

پاسخ: گزینه «۴» معنی: چنین می‌انگارم یا فرض می‌کنم که از سوز پنهان دل من آگاهی نداری که آیا اشک روان و نمایان دیده‌ی من را نمی‌نگری که نشان آتش درون است.

کجه مثال ۶: مفهوم این بیت بر چه چیزی تاکید دارد؟

- عاقلان خوشه چین از سیر لیلی غافلند
این کرامت نیست جز مجنون خرمن سوز را
- (۱) پاکباخته بودن در راه عشق (۲) سود جستن از عشق (۳) ارجمند بودن عاشق (۴) گذشتن از عشق
- پاسخ: گزینه «۱» فقط عاشق واقعی می‌تواند از مادیات دنیا بگذرد و پاک‌باخته شود نه عاقلان سودجو.

کجه مثال ۷: در این بیت مصراع دوم کنایه از چیست؟

- آخر ای کعبه‌ی مقصود کجا افتادی؟
که خود از هیچ طرف حد بیابان تو نیست
- (۱) بیابان تو هیچ طرف ندارد. (۲) بیابان تو حدی ندارد.
(۳) داستان عشق تو مثل بیابانی بی‌پایان و بی‌حد و مرز است. (۴) فراق تو بیابان بی‌حد و مرز است.
- پاسخ: گزینه «۳» ای معشوق و مراد دل‌ها در کجا قرار گرفته‌ای که زیبایی، یا عشق یا داستان زیبایی و عشق تو پایانی ندارد.

کجه مثال ۸: در این بیت «پرده» به چه معنا به کار رفته است؟

- پرده اگر برافکنی وه که چه فتنه‌ها رود
چون پس پرده می‌رود این همه دلرباییت»
- (۱) آشکار شدن، پنهان شدن (۲) پنهان شدن، جلوه کردن (۳) جلوه کردن، آشکار شدن (۴) مستور ماندن
- پاسخ: گزینه «۱» پاسخ درست پرده برافکندن به معنی آشکار شدن و جلوه کردن است، نه به معنی رسوا شدن / پس پرده رفتن به معنی پنهان شدن و مستور ماندن است.

کجه مثال ۹: در مورد این بیت کدام گزینه درست است؟

- تا سربر آورد از گریبان آن نگار سنگدل
هر لحظه از بیداد او سردر گریبان می‌برم
- (۱) سر از گریبان بر آوردن: جلوه‌گری آغاز نمودن، ناز و تفاخر کردن (۲) سر در گریبان بردن: جلوه‌گری کردن، تفاخر کردن
(۳) سر در گریبان بردن: کناره‌گیری کردن، شرم‌منده شدن (۴) گزینه ۱ و ۳
- پاسخ: گزینه «۴» «سر در گریبان بردن» در معنای جلوه‌گری و تفاخر نیست بلکه به معنای عزلت‌گزینی است.

آزمون فصل نهم

کله ۱- کدام گزینه مکمل این بیت است؟

«شمایلی که در اوصاف حسن ترکیبش

مجال نطق نماند زبانِ گویا»
 (۱) کسی بدانی تُمَّ وجه الله را (۲) مجال نطق نماند زبان گویا را (۳) نشکند مرد اگر سر برود پیمان را (۴) نگاه می نکنی آب چشم پیدا را

کله ۲- مصراع دوم این بیت «الحمد خدای آسمان را / کاختر به در آمد از وبالهم» کدام است؟

(۱) سختی و ناگواری از بین رفتنی است.
 (۲) طالعم نیک شد.
 (۳) از سختی و ناگواری تبدیل به خوش اقبالی شدن
 (۴) سختی و ناگواری طالع و اقبال

کله ۳- مفهوم بیت

«اگرت به هر که دنیا بدهند حیف باشد
 وگرت به هر چه عالم بخرند رایگانی»

کدام است؟

(۱) اگر تو را در مقابل تمام ثروت دنیا بفروشند در حق تو ظلم کرده‌اند و اگر تمام ثروت عالم را در ازای خریدن تو بدهند، باز هم رایگان هستی.
 (۲) حیف است تو را به دنیا بدهند و تو را رایگان بفروشند.
 (۳) رایگان فروختن تو در مقابل تمام ثروت دنیا بسیار تأسف بار است.
 (۴) ارزان به دست آوردن تو مثل از دست دادن تمام ثروت دنیاست.

کله ۴- مفهوم این بیت کدام گزینه را تأکید می‌کند؟

«دستی ز غمت بر دل، پایی ز پی‌ات در گل

(۱) اضطراب داشتن و پریشان بودن (۲) سرگشته و گرفتار بودن
 (۳) تاب آوردن دوری معشوق (۴) تحمل فراق معشوق را نداشتن

کله ۵- مصراع دوم این بیت کنایه از چیست؟

«عجبت نیاید از من سخنان سوزناکم

بی‌قراری کردن (۱) آتش زدن و سوزاندن کسی (۲) عجب است اگر نسوزم چو بر آتشم نشانی»
 (۳) نابودکردن هستی کسی (۴) کسی را عاشق کردن

کله ۶- مفهوم این بیت در کدام گزینه آمده است؟

«چون شب‌نم اوفتاده بدم پیش آفتاب

(۱) محبت و عشق مرا به عیوق رساند.
 (۲) محبت و عشق جانم را به لبم رساند و مرا کشت و به آسمان رساند.
 (۳) محبت و عشق جان مرا اعتلا بخشید چنان که گویی به آسمان رفته‌ام.
 (۴) آن قدر عاشق شده‌ام که گویی مانند آفتاب در آسمان سوزان شده‌ام.

کله ۷- این بیت چه چیز را نکوهش می‌کند؟

«زَنار اگر ببندی، سعدی هزار بار

(۱) پنهان کردن زهد و پارسایی (۲) پنهان کردن زَنار
 (۳) تظاهر و ریاکاری (۴) تظاهر به کفر و الحاد

کله ۸- منظور از «منظوران بالائی» در این بیت چیست؟

«دوش در صحرای خلوت گوی تنهایی زدم

(۱) محبوبان والا مقام (۲) فرشتگان جهان بالا
 (۳) معشوقان زیبارو (۴) فرشتگان زیباروی این دنیا

کله ۹-

«بی‌خانمان که هیچ ندارد به جز خدای

توصیف چه کسانی است؟

(۱) فقیران (۲) درویش عارف (۳) آوارگان (۴) عارف

کله ۱۰- مکمل این مصراع کدام گزینه است؟ «ما نتوانیم حق حمد تو گفتن»

(۱) مجال نطق نماند زبان گویا را
 (۲) از عظمت ماورای فکرت دانا
 (۳) با همه کربوبان عالم بالا
 (۴) اختیار آنست کاو قسمت کند درویش را

فصل دهم

«قصاید سعدی»

تست‌های تألیفی فصل دهم

کلمه مثال ۱: منظور سعدی از «مگسان» و «بلبلان» در این بیت چیست؟

«چه لایق مگسان است بامداد بهار
که در مقابله بلبلان کنند طنین؟»

(۱) رقیبان شاعر، خود سعدی (۲) ممدوحان، سعدی (۳) سعدی، دیگر مدح سرایان (۴) سعدی، ممدوحان

پاسخ: گزینه «۳» دانشجو ممکن است گزینه ۴ را به اشتباه گزینه صحیح در نظر بگیرد در صورتی که در این بیت سعدی خود را مگس و دیگر مدح‌سرایان را بلبل می‌داند و شاید هم مراد از بلبلان، هم‌نشینان و آوازخوانان مجلس او باشند که گوش وی را می‌نوازند و سعدی سخن خویش را در چنین محضری، چون صدای مگس بی‌قدر می‌داند. مگس این لیاقت را ندارد که در صبح بهار، مقابل بلبلان آواز بخواند و ابراز وجود کند.

کلمه مثال ۲: در این بیت:

«در این گرداب بی‌پایان منه بار شکم بر دل
که کشتی روز طوفان غرقه از بار شکم گردد»

«بار شکم» در مصراع اول و مصراع دوم به ترتیب به چه معنای به کار رفته است؟

(۱) شکم‌پروری کردن، وسایل درون کشتی
(۲) دچار رنج و بلا شدن، شکم‌پروری کردن
(۳) وسایل درون کشتی، شکم‌پروری کردن
(۴) شکم‌پروری کردن، غرق شدن کشتی

پاسخ: گزینه «۱» «بار شکم بر دل نهادن» کنایه است از شکم‌پروری و «بار شکم کشتی» در واقع وسایل درون کشتی است.

کلمه مثال ۳: منظور از «دماغ پختن» و «نَبهره» در این بیت چیست؟

«دماغ پخته که من شیر مرد بر نا آم
برو، چو با سگ نفس نبهره برنایی»

(۱) تصور غلط، پست و ناچیز
(۲) پندار و گمان اشتباه، فرومایه و پست
(۳) تصور بیهوده، پست و فرومایه
(۴) تصور غلط، پست و فرومایه

پاسخ: گزینه «۴» در حالی که به غلط تصور کرده‌ای که مرد شجاع جوان و برومند چون شیر هستی؛ برو که بر نفس پست و فرومایه‌ات نمی‌توانی غلبه کنی.

کلمه مثال ۴: منظور از مصراع دوم این بیت چیست؟

گوشت حدیث می‌شنود، هوش بی‌خبر
در حلقه‌ای به صورت و چون حلقه بر دری

(۱) ظاهراً چون حلقه در، بیرون از جمعی

(۲) به ظاهر در میان مردم هستی، اما در حقیقت جدا از مردم و بی‌خبر هستی.

(۳) به ظاهر در میان جمعی و به سخن گوش می‌دهی، اما در حقیقت چون کوبه‌ی در، بیرون از جمعی و حواست جای دیگر است.

(۴) ظاهراً در میان حلقه‌ی دوستان هستی، اما در باطن بیرون از جمع دوستان هستی و حواست جای دیگر است.

پاسخ: گزینه «۳» داوطلب ممکن است گزینه ۴ را پاسخ درست در نظر بگیرد. در حالی که در این بیت سخنی از حلقه‌ی دوستان گفته نشده است. معنی بیت چنین است: گوشت سخن را می‌شنود، اما هوش از آن بی‌خبر است، بدان توجهی نداری، به ظاهر در میان جمعی و به سخن گوش می‌دهی، اما در حقیقت چون کوبه‌ی در، بیرون از جمعی و حواست جای دیگر است.

کجه مثال ۵: در این بیت، شاعر کدام مطلب را پند و اندرز می‌دهد؟

میان طاعت و اخلاص و بندگی بستن چه پیش خلق به خدمت چه پیش بت زَنار

(۱) بندگی خدا و بندگی بت یکسان است.

(۲) بندگی در برابر مردم با بندگی در برابر بت یکسان است.

(۳) بندگی بت با بندگی مردم با هم تفاوتی ندارد و هر دو با بندگی خدا یکسانند.

(۴) بندگی بت با بندگی مردم تفاوت دارد.

پاسخ: گزینه «۲» معنی بیت چنین است: تفاوتی نمی‌کند که در برابر مردم برای خدمت‌گزاری کمر بند چاکری ببندی، یا در برابر بت، کمر بند بت پرستان بندی. در نگاه سعدی بندگی بت با بندگی مردم یکسان است، زیرا هر دو غفلت از حق است. داوطلب اگر دقت نکند ممکن است گزینه (۳) را با گزینه (۲) اشتباه بگیرد.

کجه مثال ۶: مفهوم این بیت در کدام گزینه آمده است؟

کمان عمر چهل سالگی و پنجه را به زور دست طبیعت شکسته گیر به شست

(۱) در چهل پنجاه سالگی، پنجه‌ی طبیعت، سرانجام رشته‌ی حیات را می‌گسلد و عمر را تباہ می‌گرداند.

(۲) اگر تا شصت سالگی هم عمر کنی بالاخره پنجه‌ی طبیعت، رشته‌ی حیات را پاره می‌کند.

(۳) ای فرد چهل، پنجاه ساله، وقتی به سن شصت سالگی برسی پنجه‌ی طبیعت، حیات را پاره می‌کند.

(۴) تو که چهل پنجاه سال عمر کرده‌ای اگر تا شصت سالگی هم عمر کنی سرانجام پنجه‌ی طبیعت، رشته‌ی حیات را می‌گسلد.

پاسخ: گزینه «۱» داوطلب ممکن است گزینه ۴ را به اشتباه بگیرد در صورتی که منظور شاعر در گزینه ۱ کامل تر است.

کجه مثال ۷: منظور از شاعر از مصراع دوم این بیت چیست؟

کمال فضل تو را من به گرد می‌نرسم مگر کسی کند اسب سخن به از این، زین

(۱) کسی بهتر از من در فضل تو سخن گوید.

(۲) کسی بهتر از من اسب سخن را برای بیان فضل تو، بتازاند.

(۳) کسی بهتر از من در میدان سخن از فضل تو اسب دوانی کند.

(۴) کسی بهتر از من اسب سخن را برای وصف فضل تو، آماده کند.

پاسخ: گزینه «۴» داوطلب ممکن است گزینه (۳) را انتخاب کند در حالی که در این بیت سخنی از میدان نرفته است معنی بیت چنین است: زین کردن کنایه از آماده‌ی حرکت و سفر شدن (به زین: به ازین).

معنی بیت: من به گرد فضل تو هم نمی‌رسم وصف فضل تو از این توان من بیرون است مگر این که کسی بهتر از این، در وصف فضل تو، اسب سخن را آماده کند و بهتر از من در فضل تو سخن گوید.

کجه مثال ۸: مفهوم این بیت در کدام گزینه نیامده است؟

کاش «کابن مقله» بودی در حیات تا بمالیدی خطت بر مقلتین

(۱) ای کاش، ابن مقله هنوز زنده بود تا فرمان و حکم تو را به نشانه‌ی احترام و عزت بر دو چشم می‌مالید.

(۲) ای کاش ابن مقله نبود تا فرمان و حکم تو را به نشانه احترام و عزت بر دو چشم می‌مالیدم.

(۳) ای کاش ابن مقله زنده بود تا خط تو را احترام می‌گذاشت.

(۴) اگر ابن مقله زنده بود خط و فرمان تو را بر دو چشم می‌مالید.

پاسخ: همه‌ی گزینه‌ها صحیح است، به جز گزینه «۲». گزینه ۲ گفته است ای کاش ابن مقله نبود و در حالی که در گزینه بیت سؤال گفته شده: «کاش کابن مقله بودی»

کجه مثال ۹: منظور از واژه «تنور» در این بیت چیست؟

اگر سفینه شعرم روان بود نه عجب که می‌رود به سرم از تنور دل طوفان

(۱) منظور دل است، زیرا دل را به تنور تشبیه کرده است.

(۲) منظور الهام شاعرانه است که مانند تنور فوران می‌کند و شعر را فوران می‌کند.

(۳) منظور از شعر شاعر است که از درون او نشأت می‌گیرد.

(۴) منظور داستان طوفان نوح است که می‌گویند فوران آب آن است از تنور پیرزنی آغاز شد.

پاسخ: گزینه «۴» شاعر می‌گوید: اگر کشتی و مجموعه نظم و نثرم روان است و به همه جا می‌رود شگفت نیست، زیرا سخن من طوفان نوح است که از تنور دلم آغاز می‌شود. سخنم برخاسته از دل است.

کجه مثال ۱۰: «روز در قبا بودن» در این بیت کنایه از چیست؟

مردان راهت از نظر خلق در حجاب شب در لباس معرفت و روز در قبا

(۱) عبادت و تفکر کردن

(۲) تعمق در آفرینش الهی

(۳) از نظر ظاهر مانند دیگران بودن

(۴) مانند دیگران بودن و ظاهراً گمنام از حق بودن

پاسخ: گزینه «۴» مردان حق روز تن پوشی دارند مانند دیگران هستند و شب لباس معرفت حضرت حق را به تن دارند. داوطلب ممکن است گزینه (۳) را به اشتباه به عنوان گزینه صحیح در نظر بگیرد در حالی که پاسخ ۴ کامل‌تر است.

کجه مثال ۱۱: در این بیت «باری نظر به خاک عزیزان رفته کن / تا مُجْمَل وجود ببینی مفصلی»، مصراع دوم به چه معناست؟

(۱) حقیقت وجود که مبهم است، به تفصیل و وضوح دیدن.

(۲) کلی بودن حقیقت وجود و تفسیر کردن آن

(۳) تفسیر و روشن کردن حقیقت وجود که مبهم و کلی است.

(۴) روشنی حقیقت وجود

پاسخ: گزینه «۳» یک بار به گورستان عزیزانی که مرده‌اند نظر کن تا حقیقت وجود را که مبهم است و محتاج تفسیر، به تفصیل و با وضوح و روشنی ببینی.

آزمون فصل دهم

- کله ۱- منظور سعدی از «مگسان» و «بلبلان» در این بیت چیست؟
چه لایق مگسان است بامداد بهار
(۱) رقیبان شاعر، سعدی (۲) ممدوحان، سعدی (۳) سعدی، دیگر مدح سرایان (۴) سعدی، ممدوح
که در مقابله بلبلان کنند طنین؟
- کله ۲- «مغزل» در این بیت به چه معناست؟
رستم به نیزه‌ای نکند هرگز آن مصاف
(۱) سفید موی (۲) گوشه‌نشینی و عزلت (۳) دوک (۴) سوزن
با دشمنان خویش که زالی به مغزلی
- کله ۳- در این بیت مصراع دوم کنایه از چیست؟
به خاک پای تو ماند یمین غیر مکفر
(۱) چپ را از راست شناختن (۲) چپ و راست را تشخیص دادن (۳) بالغ و عاقل شدن (۴) قدرت تشخیص داشتن
کزان زمان بدانستم از یسار یمین را
- کله ۴- این بیت اشاره به کدام عقیده مذهبی دارد؟
پیش از من و تو بر رخ جان‌ها کشیده‌اند
(۱) شافعیان (۲) اشعریان (۳) معتزله (۴) حنبلیان
طغرای نیک بختی و نیل بداختری
- کله ۵- معنی مصراع این بیت در کدام گزینه آمده است؟
چنان مکابره دل می‌برد که پنداری
(۱) پادشاه بر ترک غارتگر ندا زده است که او را مجازات کنند. (۲) پادشاه فرمان غارت داده است. (۳) پادشاه به ترکان فرمان غارت داده است. (۴) پادشاه ندا در داده که غارتگران را مجازات کنند.
که پادشاه منادی زده‌ست یغمایی
- کله ۶- در این بیت چه درون مایه و مفهومی نهفته شده است؟
آهسته رو که بر سر بسیار مردم است
(۱) بینش فلسفی مرگ‌اندیشی (۲) عاقبت همه مرگ است. (۳) دنیا ناپایدار است. (۴) مرگ حتمی است.
این جرم خاک را که تو امروز بر سری
- کله ۷- منظور از «الف» در این بیت چیست؟
به آب زر نتواند کشید چون تو الف
(۱) قامت یار (۲) موی دلبر (۳) قامت راست و زیبای معشوق (۴) قامت ممدوح
به سیم حل ننویسد مثال ثغر تو سین
- کله ۸- «مگس» در این بیت به چه معناست؟
کار مگس نیست درین ره پرید
(۱) مردان ظاهر بین و عادی (۲) مردان خدا (۳) انسان‌های دنیاپرست (۴) کافران
بلکه بسوزد پر عنقا و بال
- کله ۹- این بیت
«شکل امروز تو گوئی که ز شیرینی و لطف
در وصف چیست؟
(۱) گلابی (۲) کوزه (۳) کوزه آویزان (۴) گلابی آویزان
کوزه‌ای چند نبات است معلق بر بار»
- کله ۱۰- منظور از مصراع دوم این بیت چیست؟
سمار کوهسار به نطع زمین بدوخت
(۱) بنیاد هستی بر آب است. (۲) بی‌بنیادی و زودگذری جهان و اشاره به عقیده گذشتگان (۳) زمین در میان آب است. (۴) زمین بر روی آب است.

فصل یازدهم

«بوستان»

آزمون فصل یازدهم

کله ۱- در بیت زیر حرفی از چه نوعی است؟

- وگر ترک خدمت کند لشکری شود شاه لشکرکش از وی بری
- (۱) نسبت (۲) وحدت (۳) نکره (۴) فعل ربطی

کله ۲- مفهوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

به درگاه لطف و بزرگیش بر بزرگان نهاده بزرگی ز سر

- (۱) بر درگاه لطف و بزرگی خداوند، بزرگان و قدرتمندان ادعای بزرگی را از سر می‌گیرند.
 (۲) بر درگاه لطف و بزرگی خداوند، بزرگان و قدرتمندان فرد بزرگ را به ریاست خود تعیین می‌کنند.
 (۳) بر درگاه لطف و بزرگی خداوند، انسان‌های بزرگ و قدرتمند بزرگی خود را از یاد می‌برند.
 (۴) بر درگاه لطف و بزرگی خداوند، انسان‌های بزرگ هرکس را که ادعای بزرگی کند، گردن می‌زنند.

کله ۳- مفهوم کدام یک از آیات زیر در این بیت دیده نمی‌شود؟

- بر او علم یک ذره پوشیده نیست که پیدا و پنهان به نزدش یکی‌ست
- (۱) عَالِمُ الْغَيْبِ لَا يَغْرُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ (سبا: ۳)
 (۲) إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى (اعلی: ۷)
 (۳) إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ (آل عمران: ۵)
 (۴) هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ (آل عمران: ۳)

کله ۴- مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟

- (۱) بشر ماورای جلالش نیافت بصر منتهای جمالش نیافت
 (۲) جهان متفقق بر الهیتش فرومانده در کنه ماهیتش
 (۳) نه ادراک در کنه ذاتش رسد نه فکرت به غور صفاتش رسد
 (۴) مر او را رسد کبریا و منی که ملکش قدیم است و ذاتش غنی

کله ۵- در بیت زیر نقش دو ضمیر م، به ترتیب چیست؟

- چو در دوستی مخلصم یافتی عنانم ز صحبت چرا تافتی؟
- (۱) مفعول - متمم (۲) مفعول - مضاف‌الیه (۳) مضاف‌الیه - متمم (۴) مضاف‌الیه - مضاف‌الیه

کله ۶- مفهوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

طبیعت شود مرد را بخردی به امید نیکی و بیم بدی

- (۱) با خردمندی طبیعت از آن مرد می‌شود، به امید نیکی و بیم بدی.
 (۲) خردمندی به صورت خوی مرد طبیعت درمی‌آید، به امید نیکی و بیم بدی.
 (۳) خردمندی به صورت طبیعت و خوی مرد درمی‌آید، به امید نیکی و بیم بدی.
 (۴) طبیعت از آن مرد خردمند می‌شود، به امید نیکی و بیم بدی.

کله ۷- مفهوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- بزرگان مسافر به جان پرورند که نام نکویی به عالم برند
- (۱) بزرگان مسافر به جان پرورند، و این چنین است که در جهان به نام نیک معروف می‌شوند.
- (۲) بزرگان مسافر به جان پرورند، تا در جهان به نام نیک معروف شوند.
- (۳) بزرگان مسافر به جان پرورند، تا به خاطر این پرورش بزرگان، مسافر در جهان خوش نام شود.
- (۴) بزرگان مسافر به جان پرورند، زیرا اینان هستند که نام نیک اشخاص را با خود به همه جای جهان می‌برند.

کله ۸- با توجه به ابیات زیر نقش ضمیر ش چیست؟

سفر کرده هامون و دریا بسی	ز دریای عمان برآمد کسی	(۱) مضاف‌الیه شاه
بزرگی در آن ناحیت شهریار	به شهری درآمد ز دریا کنار	(۲) مضاف‌الیه تن
سر و تن به حمامش از گرد راه	بشستند خدمتگزاران شاه	(۳) مضاف‌الیه حمام
(۴) مضاف‌الیه راه		

کله ۹- مفهوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- نرفتم در این مملکت منزلی کز آسویت آزرده دیدم دلی
- (۱) در این مملکت به جایی نرفتم که در آن دلی را از گزند تو آزرده ببینم.
- (۲) در این مملکت به جایی نرفتم مگر اینکه در آن دلی را از گزند تو آزرده ببینم.
- (۳) در این مملکت به جایی نرفتم زیرا که دلی را از گزند تو آزرده دیدم.
- (۴) در این مملکت به جایی نرفتم که در آن دلی را از گزند تو آزرده نبینم.

کله ۱۰- در بیت زیر چه آرایه‌ای وجود دارد؟

اگر برشده دودی از روزنی	نبودی به جز آه بیوه‌زنی	(۱) استثنای منقطع
(۴) استعاره مکنیه	(۳) جناس	(۲) تشبیه

فصل دوازدهم

«مثنوی معنوی»

تست‌های تألیفی فصل دوازدهم

کجه مثال ۱: سال تولد و وفات مولانا جلال‌الدین در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) ۶۱۱ هـ، ۶۷۲ هـ (۲) ۶۰۴ هـ، ۶۷۲ هـ (۳) ۶۰۴ هـ، ۶۴۲ هـ (۴) ۶۰۴ هـ، ۷۶۲ هـ

پاسخ: گزینه «۲» مولانا جلال‌الدین محمد بلخی معروف به ملای روم و مولوی رومی است. او در ششم ربیع الاول سال (۶۰۴ هـ. ق) در بلخ متولد شد و در پنجم ماه جمادی الاخر سال (۶۷۲ هـ. ق) وفات یافت.

کجه مثال ۲: کدام گزینه از آثار مولانا نیست؟

- (۱) تذکره الاولیا (۲) مکاتیب (۳) فیه مافیه (۴) کلیات شمس

پاسخ: گزینه «۱»

- تذکره الاولیا اثر عطار نیشابوری است، اما سه گزینه‌ی دیگر از آثار مولانا هستند.
- مکاتیب که به نثر نوشته شده و شامل نامه‌های مولانا است.
- فیه مافیه که مجموعه‌ی تقریرات مولاناست که در مجالس خود بیان کرده است.
- غزلیات و کلیات شمس: این بخش از آثار مولانا به کلیات یا دیوان شمس معروف است. چرا که مولانا به جای تخلص خود و نام خود، به نام شمس تبریزی تخلص کرده مجموعه‌ی غزلیات صوفیانه‌ی مولانا در حدود ۲۵۰۰ غزل است و از آثار دیگر او می‌توان مکاتیب و رباعیات او را نام برد.

کجه مثال ۳: معنی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«با لب دمساز خود گر جفتمی همچونی من گفتنی‌ها گفتمی»

- (۱) اگر با محرم رازی همراه می‌بودم رازها را افشا می‌کردم.
 (۲) اگر با لب محبوب همنشین بودم، مانند نی نغمه سر می‌دادم.
 (۳) اگر با لب موافق خودم قرین باشم مثل نی حرف زیادی برای گفتن دارم.
 (۴) اگر با لب و دهان دوست همداستان باشم مثل نی افشای راز می‌کنم.
 پاسخ: گزینه «۱» اگر من با لب یارم که با زبان حال من دمساز باشد، مقارن می‌شدم، مانند نی اسرار حقایق عشق را شرح می‌دادم.

کجه مثال ۴:

«اول ای جان، دفع شرّ موش کن و آنگهان در جمع گندم، جوش کن»

«موش» در این بیت کنایه از چیست؟

- (۱) اعمال زشت و ناپسند (۲) حسادت
 (۳) القائنات شیطان و وسوسه‌های نفس اماره (۴) تکبر و غرور
 پاسخ: گزینه «۳» موش: کنایه از القائنات شیطان و وسوسه‌های نفس اماره که وارد قلب می‌شود و ذخایر معنوی و اعتقادی رتانی را ضایع می‌کند. / منظور از انبار، قلب انسان و مقصود از گندم ثمره‌ی اعمال صالح / جوش کردن: سعی کردن، تلاش کردن بسیار
 معنی: ای جان من، اول شرّ موش (شیطان) را دفع کن و سپس در گرد آوردن گندم تلاش کن.

کجه مثال ۵: منظور از گندم در بیت زیر چیست؟

ما در این انبار، گندم می‌کنیم گندم جمع آمده گم می‌کنیم

- (۱) مال و ثروت (۲) عشق و دوستی (۳) خواهش‌های نفسانی (۴) عمل صالح و عبادت

پاسخ: گزینه «۴» منظور از گندم در این بیت عمل صالح و عبادات و طاعات بندگان است.
 معنی: ما در این انبار قلب و درون‌مان گندم‌های عمل صالح و عبادات و طاعات جمع می‌کنیم، اما خودمان باعث گم شدن این گندم‌ها می‌شویم. (به واسطه‌ی هوای نفس و اغراض حیوانی و شیطانی، اعمالمان تباہ می‌شود و دچار خبط عمل می‌شویم).

کج مثال ۶: مفهوم بیت زیر به چه نکته‌ی عرفانی اشاره دارد؟

موم و هیزم، چون فدای نار شد
ذاتِ ظلمانیّ او انوار شد

(۱) سیر الی الله (۲) فنا فی الله (۳) تزکیه‌ی نفس (۴) توکل

پاسخ: گزینه «۲» نار: آتش. / ظلمانی: تیره و تاریک

معنی: موم و هیزم وقتی که در کام آتش قرار گرفت و در وجود آن، فانی شد و سوخت بر اثر این اتصال و پیوستگی به آتش، ذات تیره و تارش به نور مبدل می‌شود. (مفهوم: اشاره دارد، به مرحله‌ی فنا که در این مرحله سالک با فنا فی الله به نور حق مبدل می‌شود.)

کج مثال ۷: «رُغْمِ أَنْفٍ» در این بیت کنایه از چیست؟

بوی ایشان رگم انف منکران
گرد عالم می‌رود پرده‌دران

(۱) کنایه از مقهور کردن (۲) کنایه از انکار حقیقت (۳) کنایه از منفور بودن (۴) کنایه از تکبر و غرور

پاسخ: گزینه «۱» آنف: بینی / رگم انف: به خاک مالیدن بینی کنایه از مقهور کردن کسی.

کج مثال ۸: معنی درست بیت در کدام گزینه آمده است؟

«آدمی را او به خویش اسما نمود
دیگران از آدم اسما می‌گشود»

(۱) حق تعالی، حقایق را مستقیماً به آدم (ع) تعلیم فرمود و دیگران را نیز به واسطه‌ی آدم (ع) آشنا به حقایق می‌کرد.
(۲) خداوند به انسان نام‌ها را تعلیم داد تا انسان موجودات را نام‌گذاری کند.
(۳) خداوند اسماء خویش را به آدم آموخت و دیگران آن را از انسان آموختند.
(۴) خداوند ایشان را به شناخت خود آشنا کرد و شناخت اسماء دیگر توسط انسان صورت گرفت.

پاسخ: گزینه «۱» بیت اشاره دارد به آیه‌ی ۳۰ سوره بقره: «وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا: و حق تعالی همه‌ی نام‌ها را به آدم بیاموخت.»

معنی بیت: حق تعالی، حقایق را مستقیماً به آدم (ع) تعلیم فرمود و دیگران را نیز به واسطه‌ی آدم (ع) آشنا به حقایق می‌کرد.

کج مثال ۹: معنی درست بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«آدمی را او به خویش اسما نمود
دیگران را ز آدم اسما می‌گشود»

(۱) حق تعالی، حقایق را مستقیماً به آدم (ع) تعلیم فرمود و دیگران را نیز به واسطه‌ی آدم (ع) آشنا به حقایق می‌کرد.
(۲) خداوند به انسان نام‌ها را تعلیم داد تا انسان موجودات را نام‌گذاری کند.
(۳) خداوند اسماء خویش را به آدم آموخت و دیگران آن را از انسان آموختند.
(۴) خداوند ایشان را به شناخت خود آشنا کرد و شناخت اسماء دیگر توسط انسان صورت گرفت.

پاسخ: گزینه «۱» بیت اشاره دارد به آیه‌ی ۳۰ سوره بقره: «وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا: و حق تعالی همه‌ی نام‌ها را به آدم بیاموخت.» معنی بیت: حق

تعالی، حقایق را مستقیماً به آدم (ع) تعلیم فرمود و دیگران را نیز به واسطه‌ی آدم (ع) آشنا به حقایق می‌کرد.

کج مثال ۱۰: «زیر دریا و سپر» در این بیت کنایه از چیست؟

زیر دریا خوش‌تر آید یا زیر؟
تیر او دلکش‌تر آید یا سپر

(۱) کنایه از گرداب عشق و مستی (۲) کنایه از توحید و وحدت وجود
(۳) کنایه از تجلی‌ی جمالی که باعث بقاست. (۴) کنایه از تسلیم محض

پاسخ: گزینه «۳» زیر دریا: در این‌جا کنایه از تجلی‌ی جلالی است که موجب استهلاک سالک است. / زیر دریا و سپر: کنایه از تجلی‌ی جمالی که باعث

بقای اوست.

معنی: زیرا برای کسی که در دریای عشق الهی، مستغرق است، فرق نمی‌کند که او زیر دریا باشد یا روی دریا.

کلمه مثال ۱۱: منظور از مصراع اول این بیت چیست؟

- بشنو الفاظ حکیم پرده‌ای سر همان جا نه که باده خورده‌ای
 (۱) عطار نیشابوری (۲) مولوی (۳) اهل حقیقت (۴) سنائی غزنوی
- پاسخ: گزینه «۴» «حکیم پرده‌ای» در مصراع اول کنایه است از حکیم سنایی غزنوی.

کلمه مثال ۱۲: منظور از «عین» و «شین» در این بیت چیست؟

- هر که محراب نمازش گشت عین سوی ایمان رفتنش می‌دان شین
 (۱) زشتی، مشاهده (۲) عین‌الیقین، حق‌الیقین (۳) حق‌الیقین، علم‌الیقین (۴) مشاهده، زشتی
- پاسخ: گزینه «۴» عین: چشم، چشمه، در اینجا مقام مشاهده / شین: زشتی.

کلمه مثال ۱۳: «ساعت شمس مسکن این باز باد تا ابد بر خلق، این در باز باد»

- در این بیت «شه» کنایه از چیست؟
 (۱) حسام‌الدین (۲) شمس (۳) مولانا (۴) حضرت حق
- پاسخ: گزینه «۴» در این بیت «شه» کنایه از حضرت حق و باز کنایه از حسام‌الدین است.

کلمه مثال ۱۴: خلوت از اغیار باید، نه ز یار پوستین بهر دی آمد نه بهار

- «بهار» در این بیت کنایه از چیست؟
 (۱) صالحان (۲) دوست همدل (۳) همنشین خوب (۴) شادابی
- پاسخ: گزینه «۱» بهار کنایه از صالحان است و دی کنایه از طالحان است.

کلمه مثال ۱۵: آنچه تو در آینه بینی عیان پیر، اندر خشت بیند پیش از آن

- منظور از «پیر» در این بیت چه کسی است؟
 (۱) انسان کامل (۲) پیر سالخورده (۳) مرید راه حق (۴) سالک
- پاسخ: گزینه «۱» منظور از پیر، انسان کامل است.

معنی: هر آنچه که تو در آینه، آشکارا می‌بینی، انسان کامل و پیر آن را بیشتر از آنچه تو می‌بینی مشاهده می‌کند. انسان کامل از کهنترین پدیده‌ها و آیات به حقایق و اسرار هستی پی می‌برد. ولی انسان ناقص حوزه‌ی شناختش محدود است.

کلمه مثال ۱۶: ما که واپس ماند ذرات و بیم در دو عالم آفتابی بی‌فیم

- «فی» یعنی:
 (۱) اوهام و خیال (۲) سایه (۳) اشعه خورشید (۴) فیض انوار
- پاسخ: گزینه «۲» فی: مخفف فئیء به معنی سایه است.

۵۷۴- صِبْغَةَ اللَّهِ هَسْتِ خُمْرٌ رَنْجٌ هُوَ پسته‌ها یک رنگ گردد اندرو

معنی: خمره رنگریزی حضرت حق، همان صبغة الله است که رنگ‌های مختلف را یکی می‌سازد. [در وحدت ذات الهی، همه رنگ‌ها و کثرت‌ها از میان می‌رود و وحدت محض حاکم می‌شود. زیرا وجود موهوم و مجازی اصالت ندارد و راه فنا در پیش می‌گیرد، اما وجود حقیقی باقی و ماندگار است.]

کلمه مثال ۱۷: چشم را در روشنایی خوی کن

گر نه خفاشی، نظر آن سوی کن

معنی کامل مصراع دوم در کدام گزینه آمده است؟

(۱) مانند خفاش سعی کن، در تاریکی هم بتوانی ببینی.

(۲) اگر خفاش نیستی نگاهت را متوجه عالم بالا کن.

(۳) اگر خفاش نیستی، پس سعی کن روشنایی را ببینی.

(۴) اگر مانند خفاش حتی در تاریکی‌ها هم بتوانی ببینی، خواهی توانست به مقصد برسی.

پاسخ: گزینه «۲» معنی: چشم‌های خود را به روشنی عادت ده، و اگر خفاش نیستی نگاهت را متوجه عالم بالا کن.

کلمه مثال ۱۸: «دو اسبه تاختن» در بیت زیر کنایه از چیست؟

اندر استکمال خود، دو اسبه تاخت

هر که نقص خویش را دید و شناخت

(۱) کنایه از شتاب کردن (۲) کنایه از به اوج رسیدن (۳) کنایه از چیره شدن (۴) کنایه از غرور و تکبر

پاسخ: گزینه «۱» دو اسبه تاختن: کنایه از شتاب کردن و به شتاب رفتن. / استکمال: به کمال رسانیدن، کمال خواهی

معنی: هر کس، متوجه نقایص خود شود و آن را بیاورد در عرصه کمال جویی، با شتاب پیش می‌رود.

کلمه مثال ۱۹: «كُلُّ شَيْءٍ يَرْجِعُ إِلَىٰ أَصْلِهِ» کدام بیت مصداق این آیه است؟

(۱) چونکه گل رفت و گلستان درگذشت نشنوی زان پس ز بلبل سرگذشت

(۲) گفت: پیغمبر که هر کس سرنهفت زود گردد با مراد خویش جفت

(۳) حسّ دنیا، نردبان این جهان حسّ دینی، نردبان آسمان

(۴) کافران چون جنس سجّین آمدند سجن دنیا را خوش آیین آمدند

پاسخ: گزینه «۴» «كُلُّ شَيْءٍ يَرْجِعُ إِلَىٰ أَصْلِهِ»: هر چیز سرانجام به سوی اصلش باز می‌گردد. / سجّین: چاهی در دوزخ، زندان / معنی: به مصداق «كُلُّ شَيْءٍ يَرْجِعُ إِلَىٰ أَصْلِهِ»: هر چیز سرانجام به سوی اصلش باز می‌گردد. از این رو کافران که از جنس (سجّین) هستند، به زندان دنیا دل خوش کرده‌اند.

آزمون فصل دوازدهم

که ۱- مفهوم این بیت چیست؟

کشتن این، کارِ عقل و هوش نیست
(۱) اسیر هوا و هوس بودن
(۲) ریاضت و تهذیب نفس

شیر باطن، سُخره‌ی خرگوش نیست
(۳) ترک تعلقات مادی
(۴) گریز از قضا و قدر

که ۲-

«از کَبَدِ فارغ بُدم با روی تو
(۱) پاک‌ی و زلالی
(۲) عشق و محبت
(۳) به چه معنا است؟

وز زَبَدِ صافی بُدم در جوی تو»
(۱) کفی که روی مایع می‌آید.
(۲) پلیدی
(۳) کفی که روی مایع می‌آید.
(۴) پلیدی

که ۳-

«دشمن راه است خر، مست علف
(۱) خدمتگزاری کردن
(۲) صاحب خر
(۳) مجازاً فرمانبرداری از هوای نفس
(۴) اعمال انسان
منظور از (خربنده) در این بیت چیست؟

ای که بس خربنده را کرد او تلف»
(۱) مجازاً فرمانبرداری از هوای نفس
(۲) صاحب خر
(۳) مجازاً فرمانبرداری از هوای نفس
(۴) اعمال انسان

که ۴-

«مرگ بی‌مرگی بود ما را حلال
(۱) عطا و بخشش
(۲) سختی و رنج و عذاب
(۳) نوال» به چه معناست؟

برگ بی‌برگی بود ما را نوال»
(۱) عطا و بخشش
(۲) سختی و رنج و عذاب
(۳) توشه‌ی راه
(۴) وابستگی‌های مادی

که ۵-

«بر هوا تأویل قرآن می‌کنی
(۱) کسانی که قرآن را در نمی‌یابند.
(۲) ظاهرینان
(۳) کسانی که قرآن را به غلط تفسیر می‌کنند.
(۴) کسانی که قرآن را تفسیر به رأی خود می‌کنند.
مولانا در این بیت از چه کسانی انتقاد می‌کند؟

بست و کز شد از تو معنی سنی»
(۱) ظاهرینان
(۲) ظاهرینان
(۳) کسانی که قرآن را به غلط تفسیر می‌کنند.
(۴) کسانی که قرآن را تفسیر به رأی خود می‌کنند.

که ۶- در کدام بیت مولانا قدرت مادی و ظاهری را با قدرت معنوی و باطنی مقایسه می‌کند؟

(۱) صد هزاران دفتر اشعار بود
(۲) ای بسی نآورده است ثنا بگفت
(۳) عشق جان طور آمد عاشقا
(۴) صورت سرکش گدازان کن به رنج
پیش حرف امی‌اش عار بود
جان او با جان استثناست جفت
طور مست و خَر موسی صاعقا
تا ببینی زیر آن وحدت چو گنج

که ۷-

«راه جان، مر جسم را ویران کند
(۱) وحدت وجود
(۲) قضا و قدر
(۳) تهذیب و تزکیه‌ی نفس
(۴) جبر و اختیار
مفهوم بیت به چه نکته‌ای اشاره دارد؟

بعد از آن ویرانی، آبادان کند.»
(۱) وحدت وجود
(۲) قضا و قدر
(۳) تهذیب و تزکیه‌ی نفس
(۴) جبر و اختیار

که ۸-

«بند بگسل، باش آزاد ای پسر
مفهوم بیت چیست؟

چند باشی بند سیم و بند زر»
(۱) ترک تعلقات دنیوی و مادی
(۲) ترک آرزوها
(۳) استغنا و بی‌نیازی
(۴) قناعت و خرسندی

که ۹- منظور از «ماهی» در بیت زیر چیست؟

هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد
(۱) عارفان و عاشقان الهی
(۲) کثرت وجود
(۳) وابستگی و تعلقات دنیوی
(۴) تهذیب نفس

هر که بی‌روزی است، روزش دیر شد
(۱) عارفان و عاشقان الهی
(۲) کثرت وجود
(۳) وابستگی و تعلقات دنیوی
(۴) تهذیب نفس

که ۱۰-

«بشنو از نی چون حکایت می‌کند
(۱) نیستان
(۲) انسان کامل
(۳) عاشقان
(۴) انسان دل سوخته
نی» در این بیت مولانا کنایه از چیست؟

از جدایی‌ها، شکایت می‌کند»
(۱) نیستان
(۲) انسان کامل
(۳) عاشقان
(۴) انسان دل سوخته

فصل سیزدهم

«حافظ»

تست‌های تألیفی فصل سیزدهم

کله مثال ۱: کدام گزینه از مفهوم بیت زیر دریافت نمی‌شود؟

کاندرا آنجا طینت آدم مخمّر می‌کنند»

«بر در میخانه‌ی عشق ای ملک تسبیح‌گوی

(۱) تعظیم و تقدیس عشق

(۲) برتری آدم بر فرشتگان

(۳) عاشق بودن فرشتگان

(۴) آمیخته شدن عشق با سرشت آدمیان

پاسخ: گزینه «۳» در این بیت شاعر از ملک (فرشته) می‌خواهد که تسبیح خدا را بر درگاه عشق بگوید، چرا که عشق زمینه‌ی خلقت انسان و جزئی از وجود او به شمار می‌رود. پس بر اهمیت عظمت عشق تأکید دارد و تلویحاً به برتری آدمیان بر فرشتگان (به خاطر برخورداری آن‌ها از عشق) نیز اشاره می‌کند.

کله مثال ۲: مفهوم این بیت کدام گزینه است؟

کاندرا این طوفان نماید هفت دریا شب‌نمی»

«گریه‌ی حافظ چه سنجد پیش استغنا‌ی عشق

(۱) طوفان گریه‌ی حافظ که هفت دریا پیش آن شب‌نمی می‌نماید، پیش استغنا‌ی عشق چه ارزشی دارد؟

(۲) گریه‌ی حافظ پیش استغنا‌ی عشق وزن و اعتباری ندارد. زیرا در طوفان عشق هفت دریا شب‌نمی می‌نماید.

(۳) پیش طوفان نوح هفت دریا شب‌نمی بیش نیست و همچون گریه‌ی حافظ بی‌اعتبار است.

(۴) گریه‌ی حافظ کجا؟ طوفان نوح کجا؟ هفت دریا پیش طوفان نوح شب‌نمی بیش نیست.

پاسخ: گزینه «۲» سایر گزینه‌ها ارتباطی با مفهوم بیت ندارند.

کله مثال ۳: در کدام گزینه بر لزوم وجود پیر تأکید نشده است؟

(۱) گذار بر ظلمات است، خضر راهی کو؟ مباد کاتش محرومی آب ما ببرد

(۲) بی‌پیر مرو تو در خرابات هر چند سکندر زمانی

(۳) پیر پیمان‌کش من که روانش خوش باد گفت پرهیز کن از صحبت پیمان‌شکنان

(۴) من به سر منزل عنقا نه به خود بردم راه قطع این مرحله با مرغ سلیمان کردم

پاسخ: گزینه «۳» چرا که در این بیت شاعر به نقل سخنی از پیر پرداخته و به لزوم آن اشاره‌ای ندارد.

کله مثال ۴: در کدام بیت لحن شاعر طنزآمیز است؟

(۱) حافظ از دولت عشق تو سلیمانی شد یعنی از وصل تو اش نیست به جز باد به دست

(۲) عنقا شکار کس نشود، دام باز چین کاندرا همیشه باد به دست است دام را

(۳) برو این دام بر مرغ دگر نه که عنقا را بلند است آشیانه

(۴) فرصت شمار صحبت کز این دوراهه منزل چون بگذریم دیگر نتوان به هم رسیدن

پاسخ: گزینه «۱» حافظ با بهره‌گیری از ایهامی که در «باد به دست بودن» وجود دارد، گونه‌ای ذمّ شبیه به مدح را در باب خود بیان نموده است.

کله مثال ۵: مفهوم اصلی بیت زیر در کدام گزینه بیان شده است؟

«از این رباط دو در چون ضرورت است رحیل
رواق و طاق معیشت چه سربلند و چه پست»

- (۱) باید برای مرگ خود را آماده کرد.
 - (۲) خداوند، به هر که بخواهد روزی می‌دهد.
 - (۳) این جهان مانند کاروانسرا است.
 - (۴) پایین یا بالا بودن سطح زندگی مادی و میزان درآمد انسان اهمیت چندانی ندارد.
- پاسخ: گزینه «۴» چرا که در این گزینه مفهوم نهایی بیت و لب مطلب بیان شده است.

کله مثال ۶: مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) چگونه طوف کنم در فضای عالم قدس
 - (۲) اگر ز خون دلم بوی شوق می‌آید
 - (۳) حیف است بلبلی چو من اکنون در این قفس
 - (۴) بال بگشا و سفیر از شجر طوبی زن
- کله در سراچه‌ی ترکیب تخته بند تنم
عجب مدار که همدرد نافه‌ی ختنم
با این لسان عذب که خامش چو سوسنم
حیف باشد چو تو مرغی که اسیر قفسی

پاسخ: گزینه «۲» سه بیت دیگر بر اسارت و دربند بودن انسان تأکید دارند، اما در این بیت به این مطلب اشاره‌ای نشده است.

کله مثال ۷: کدام گزینه با بیت زیر ارتباط مفهومی بیشتری دارد؟

- عاشقان را گر در آتش می‌پسندد لطف دوست
تنگ چشمم گر نظر در چشمه‌ی کوثر کنم»
- (۱) من که از یاقوت و لعل اشک دارم گنج‌ها
 - (۲) بر آن سرم که نوشم می و گنه نکنم
 - (۳) زاهد شراب کوثر و حافظ پیاله خواست
 - (۴) به درد و صاف تو را حکم نیست خوش درکش
- کی نظر در فیض خورشید بلند اختر کنم
اگر موافق تدبیر من شود تقدیر
تا در میانه خواسته‌ی کردگار چیست
که هر چه ساقی ما ریخت عین‌الطاف است

پاسخ: گزینه «۴» چرا که در بیت مورد سؤال، به رضایت همیشگی عاشق در برابر خواست معشوق (خداوند) اشاره شده و این مضمون در بیت گزینه‌ی «۴» نیز وجود دارد.

کله مثال ۸: در بیت زیر حافظ به طور مشخص از کدام گروه شکایت دارد؟

- «ای دل بیا که ما به پناه خدا رویم
ز آنچ آستین کوتاه و دست دراز کرد»
- (۱) صوفیان
 - (۲) واعظان
 - (۳) نظامیان
 - (۴) دزدان

پاسخ: گزینه «۱» کوتاه بودن آستین از ویژگی‌های خرقة‌ی صوفیان است.

کله مثال ۹: در بیت

«گفت و خوش گفت برو خرقة بسوزان حافظ
یا رب این قلب‌شناسی ز که آموخته بود؟»

چرا یار، حافظ را به سوزاندن خرقة فرا خواند؟

- (۱) یار خرقة را نماد ریاکاری و تزویر می‌دانست.
- (۲) یار زهد و عبادت را متضاد عاشقی و رندی می‌دانست.
- (۳) یار خرقة‌ی حافظ را ریاپی و تقلبی می‌دانست.
- (۴) یار از خرقة و زهد بیزار بود.

پاسخ: گزینه «۳» چرا که «قلب‌شناسی» در مصراع دوم به همین مطلب اشاره دارد.

کجه مثال ۱۰: از منظر صنایع بدیعی کدام گزینه در مورد بیت زیر صحیح است؟

«چو بر شکست صبا زلف عنبر افشانش به هر شکسته که پیوست تازه شد جاننش»

- (۱) ایهام در مصراع اول (۲) ایهام در مصراع دوم (۳) مراعات نظیر در مصراع اول (۴) اسلوب حکیم در مصراع دوم

✓ پاسخ: گزینه «۲» در این مصراع کلمه‌ی شکسته هم می‌تواند، به معنی انسان بیمار و ناتوان باشد و هم به حلقه‌های زلف باز گردد.

کجه مثال ۱۱: در بیت زیر شاعر به کدام ویژگی توجه داشته و آن را ارج نهاده است؟

«من اگر کامروا گشتم و خوشدل چه عجب؟ مستحق بودم و اینها به زکاتم دادند»

- (۱) کامروایی (۲) قابلیت (۳) نیازمندی (۴) شایستگی

✓ پاسخ: گزینه «۳» مستحق بودن در این بیت، به معنای نیازمندی آمده است.

کجه مثال ۱۲: کلمه‌ی «خاتم» در بیت زیر استعاره از چیست؟

«سزد کز خاتم لعلش زخم لاف سلیمانی چو اسم اعظم باشد چه باک از اهرمن دارم»

- (۱) اسم اعظم (۲) انگشتری معشوق (۳) لب معشوق (۴) انگشتری سلیمان

✓ پاسخ: گزینه «۳» با توجه به صفت لعل که آمده، خاتم استعاره از لب معشوق است.

کجه مثال ۱۳: در بیت زیر «شمع و پروانه» به ترتیب نماد چه کسانی هستند؟

«شرح این قصه مگر شمع برآرد به زبان ورنه پروانه ندارد به سخن پروایی»

- (۱) عاشق و معشوق (۲) معشوق و عاشق
(۳) عاشق واقعی و عاشق دروغین (۴) عاشق دروغین و عاشق واقعی

✓ پاسخ: گزینه «۲» شمع معشوق و پروانه که یارای سخن گفتن از عشق را ندارد استعاره از عاشق.

کجه مثال ۱۴: در بیت زیر واژه‌ی خطاپوش در اصل به کدام مفهوم آمده است؟

«پیر ما گفت: خطا بر قلم صنع نرفت آفرین بر نظر پاک خطاپوشش باد!»

- (۱) آسان‌گیر و سهل‌انگار (۲) پوشیده از خطا
(۳) برطرف‌کننده‌ی خطا و سوء تفاهم (۴) سرپوش گذارنده بر خطا

✓ پاسخ: گزینه «۳» نظر پاک خطاپوش نظری است که نظرهای خطا و اشتباه دیگران را در می‌پوشاند و رفع می‌کند.

کجه مثال ۱۵: اندیشه‌ای که در بیت زیر آمده، بیانگر نظر کدام فرقه‌ی کلامی است؟

«این جان عاریت که به حافظ سپرد دوست روزی رخس بیینم و تسلیم وی کنم»

- (۱) اشاعره (۲) معتزله (۳) امامیه (۴) کرامیه

✓ پاسخ: گزینه «۱» این بیت به رؤیت الهی در روز قیامت اشاره دارد که از اعتقادات اشاعره است.

آزمون فصل سیزدهم

که ۱- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) عکس روی تو چو در آینه‌ی جام افتاد
- (۲) حسن روی تو به یک جلوه که در آینه کرد
- (۳) این همه نقش می و عکس نگارین که نمود
- (۴) ندیم و مطرب و ساقی همه اوست

که ۲- کدام بیت به ازلی بودن عشق اشاره ندارد؟

- (۱) پیش از این کابین سقف سبز و طاق مینا بر کشند
- (۲) از در صبح ازل تا آخر شام ابد
- (۳) سایه‌ی معشوق اگر افتاد بر عاشق چه شد؟
- (۴) نبود نقش دو عالم که رنگ الفت بود

که ۳- مفهوم کدام گزینه به بیت زیر نزدیک‌تر است؟

«خیره‌کشی‌ست ما را دارد دلی چو خارا
بکشد، کسش نگوید: تدبیر خون‌بها کن!»

- (۱) سرکش مشو که چون شمع از غیرت بسوزد
- (۲) آسمان گو مفروش این عظمت کاندر عشق
- (۳) چشمت به غمزه ما را خون خورد و می‌پسندی
- (۴) در زلف چون کمندش ای دل میبچ کانجا

که ۴- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) خلوت دل نیست جای صحبت اصداد
- (۲) گرت هواست که با خضر همنشین باشی
- (۳) پیر پیمانه‌کش من که روانش خوش باد
- (۴) حافظا در دل تنگت چو فرود آمد یار

که ۵- کدام گزینه ارتباط مفهومی بیشتری با بیت ذیل دارد؟

«بر لب بحر فنا منتظریم ای ساقی
فرستی دان که ز لب تا به دهان این همه نیست»

- (۱) حاصل کارگه کون و مکان این همه نیست
- (۲) پنج روزی که در این مرحله فرصت داری
- (۳) زاهد ایمن مشو از بازی غیرت زنه‌ار
- (۴) از دل و جان شرف صحبت جانان غرض است

که ۶- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) رضا به داده بده و ز جبین گره بگشای
- (۲) بیا که هاتف میخانه دوش با من گفت
- (۳) در ازل هر کو به فیض دولت ارزانی بود
- (۴) به دُرد و صاف تو را حکم نیست خوش درکش

کله ۷- در این بیت بر کدام اندیشه بیشتر تأکید شده است؟

- «نصیب ماست بهشت ای خدانشناس برو» (۱) بهشت ازلی است.
 «که مستحق کرامت گناهکارانند» (۲) گناهکاران شایسته‌ترند.
 (۳) خدانشناسی حاصلی ندارد.
 (۴) احساس نیاز موجب بخشایش الهی می‌شود.

کله ۸- کدام گزینه مفهوم نزدیک‌تری به بیت زیر دارد؟

- «زاهد غرور داشت سلامت نبرد راه» (۱) یارب آن زاهد خودبین که به جز عیب ندید
 «رند از ره نیاز به دارالسلام رفت» (۲) حافظ مکن ملامت رندان که در ازل
 دود آهیش در آیینسه ادراک انداز (۳) ای کبک خوش خرام کجا می‌روی؟ بایست!
 ما را خدا ز زهد ریا بی‌نیاز کرد (۴) دلا بسوز که سوز تو کارها بکند
 غره مشو که گریه‌ی زاهد نماز کرد
 نیاز نیم شبی دفع صد بلا بکند

کله ۹- منظور از «ازرق پوشان» و «خبث» در بیت زیر چیست؟

- «پیر گلرنگ من اندر حق ازرق پوشان» (۱) صوفیان - بدرفتاری
 «رخصت خبث نداد ارنه حکایت‌ها بود» (۲) صوفیان - بدگویی
 (۳) فقیهان - بدگویی
 (۴) قاضیان - بدرفتاری

کله ۱۰- مفهوم «جام» در کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) ساقی بیار باده و با محتسب بگو
 (۲) به سر جام جم آنکه نظر توانی کرد
 (۳) دلی که غیب نمای است و جام جم دارد
 (۴) سال‌ها دل طلب جام جم از ما می‌کرد

کله ۱۱- مفهوم کدام گزینه به بیت زیر نزدیک‌تر است؟

- «خط عذار یار که بگرفت ماه از او» (۱) سلسله‌ی موی دوست حلقه‌ی دام بلاست
 «خوش حلقه‌ای ست لیک به در نیست راه از او» (۲) هر که در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست
 چشم ندارد خلاص آن که در این دام رفت (۳) به غلامی تو شهو جهان شد حافظ
 حلقه‌ی بندگی زلف تو در گوشش باد (۴) ز خط یار بیاموز مهر بارخ خوب
 که گرد عارض خوبان خوش است گردیدن

کله ۱۲- کدام گزینه با مفهوم بیت زیر نزدیکی بیشتری دارد؟

- «ای دل ار عشرت امروز به فردا فکنی» (۱) دمی با غم به سر بردن جهان یکسر نمی‌ارزد
 «مایه‌ی نقد بقا را که ضمان خواهد شد؟» (۲) ز آفتاب قدح ارتفاع عیش بگیر
 به می بفروش دلق ما کزین بهتر نمی‌ارزد (۳) هنگام تنگدستی در عیش کوش و مستی
 چرا که طالع وقت آنچنان نمی‌بینم (۴) چمن حکایت اردیبهشت می‌گوید
 کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را
 نه عاقل است که نسیه خرید و نقد بهشت

کله ۱۳- شاخص‌ترین آرایه‌ی بیت زیر چیست؟

- «معاشران گره از زلف یار باز کنید» (۱) تضاد
 «شی خوش است بدین قصه‌اش دراز کنید» (۲) ایهام
 (۳) اغراق
 (۴) تشخیص

کله ۱۴- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) ترسم که اشک در غم ما پرده در شود
- (۲) تو را صبا و مرا آب دیده شد غمّاز
- (۳) شرح این قصه مگر شمع برآرد به زبان
- (۴) سر سودای تو در سینه بماند پنهان

کله ۱۵- در کدام گزینه استعاره‌ی تهکمیّه یا ریشخند به کار رفته است؟

- (۱) ارغنون‌ساز فلک رهن اهل هنر است
- (۲) از حشمت اهل جهل به کیوان رسیده‌اند
- (۳) آسمان کشتی ارباب هنر می‌شکند
- (۴) فلک به مردم نادان دهد زمام مراد

کله ۱۶- کدام بیت به آیات و قصص قرآن تلمیح ندارد؟

- (۱) آسمان بار امانت نتوانست کشید
- (۲) جنگ هفتاد و دو ملت همه را عذر بنه
- (۳) یعنی بیا که آتش موسی نمود گل
- (۴) شبان وادی ایمن گهی رسد به مراد

کله ۱۷- در کدام گزینه یکی از اعتقادات شاخص اشعریان بیان گردیده است؟

- (۱) آسمان بار امانت نتوانست کشید
- (۲) این جان عاریت که به حافظ سپرد دوست
- (۳) بعد از اینم نبود شائبه در جوهر فرد
- (۴) جنگ هفتاد و دو ملت همه را عذر بنه

کله ۱۸- در کدام یک از ابیات ذیل، حافظ به حوادث سیاسی - اجتماعی روزگار خود اشاره ندارد؟

- (۱) دلم از وحشت زندان سکندر بگرفت
- (۲) راستی خاتم فیروزه‌ی بواسحاقی
- (۳) در آستین مرقع پیاله پنهان کن
- (۴) از این سموم که برطرف بوستان بگذشت

کله ۱۹- در بیت

«کس چو حافظ نگشاد از رخ اندیشه نقاب
تا سر زلف سخن را به قلم شانه زدند»

معنای مصراع دوم چیست؟

- (۱) تا زمانی که سخن را با قلم بیاریند.
- (۲) تا این که زلف سخن را با قلم شانه کردند.
- (۳) از وقتی که سخن به زیور کتابت آراسته شد.
- (۴) تا وقتی که سخن را زیبا کردند.

کله ۲۰- در بیت زیر حافظ بر چه مفهومی تأکید نموده است؟

«یاد باد آن که در آن بزمگه خلق و ادب

آن که او خنده‌ی مستانه زدی صهبا بود»

- (۱) شیرینی خاطرات گذشته
- (۲) سرخوشی و نشاط حاصل از شراب
- (۳) شور و هیجان اهل مجلس
- (۴) پایبندی اهل مجلس به اخلاق و آداب شادنوشی

فصل چهاردهم

«صائب»

تست‌های تألیفی فصل چهاردهم

کجه مثال ۱: کدام گزینه در مورد شهرت صائب درست است؟

- (۱) شهرت صائب به دلیل تکبیت‌های اوست.
 (۲) شهرت صائب به دلیل سادگی و روانی شعر اوست.
 (۳) شهرت صائب به دلیل درون‌مایه‌های اجتماعی شعرش است.
 (۴) شهرت صائب به دلیل نکته‌آفرینی‌اش است.

پاسخ: گزینه «۱»

کجه مثال ۲: در این بیت مراد از «ناقص کمالان» چه کسانی هستند؟

- زبان لاف رسوا می‌کند ناقص کمالان را
 که رو بر خاک مالد پر فشانی بسته بالان را
- (۱) فقیران (۲) ناقص اخلاقان (۳) پیران (۴) عاجزان

پاسخ: گزینه «۲» کسی که کمالش، نقصان داشته باشد، اخلاقش نیز ناقص خواهد بود زیرا کمالات در اخلاق، نمود پیدا می‌کنند.

کجه مثال ۳: معنی این بیت در کدام گزینه آمده است؟

- در پیری ارتکاب می‌تاب می‌کنی
 این صبح را تصور مهتاب می‌کنی
- (۱) در پیری می‌گساری می‌کنی و صبح را مهتاب می‌پنداری.
 (۲) در پیری مرتکب می‌نوشی می‌شوی و مهتاب را صبح تصور می‌کنی.
 (۳) در پیری می‌نوشی نکن و مهتاب را صبح نپندار.
 (۴) در پیری باده‌نوشی می‌کنی و صبح پیری را مهتاب جوانی می‌پنداری.

پاسخ: گزینه «۴» ارتکاب می‌کردن: باده نوشی / صبح: تشبیه مضمیر پیری به صبح / مهتاب: تشبیه مضمیر جوانی به مهتاب.

کجه مثال ۴: مفهوم این بیت چه چیز را می‌ستاید؟

- ز خلوت نیست بر خاطر غمی وحدت شعاران را
 گره در دل ز پیوندست دایم شاخساران را
- (۱) ستایش گره خوردن با مردم (۲) ستایش خلوت و عزلت
 (۳) نکوهش خلوت و عزلت (۴) نکوهش دوری از اجتماع
- پاسخ: گزینه «۲» معنی: همیشه گره درشت غم در خاطر عارفان موحد از ارتباط با مردم پدید می‌آید، نه از خلوت نشینی، همچنان که در دل شاخساران نیز گره‌ی پیوسته از پیوند است، نه از بی‌پیوندی.

کجه مثال ۵: منظور از «حالی» در این بیت چیست؟

- تکلف نیست در گفتار رند لابلالی را
 چنانست دوست می‌دارم که عاشق شعر حالی را
- (۱) نام شاعری معاصر صائب
 (۲) نام شاعری معاصر حافظ
 (۳) لقب عاشق اصفهانی شاعر معاصر صائب
 (۴) منظور خود صائب تبریزی است.

پاسخ: گزینه «۲» با توجه به این بیت، مراد از عاشق، عاشق اصفهانی است و مراد از حالی نام شاعر دیگر معاصر حافظ بوده است. صائب جهت ایجاد محبت می‌گوید تو را چنان دوست دارم که عاشق شعر حالی شاعر را دوست دارد.

کجه مثال ۶: مفهوم این بیت بر چه چیز استوار است؟

از برای دل ما قحط پریشانی نیست

سر زلف تو نباشد سر زلف دگری

(۲) سبک هندی که عاشق برای معشوق هر ذلتی را تحمل می‌کند.

(۱) مکتب وقوع که عاشق از معشوق اعراض می‌کند.

(۴) یادآور سبک عراقی که معشوق برتر از عاشق است.

(۳) یادآور سبک خراسانی که معشوق پست و زمینی است.

پاسخ: گزینه «۱» در مکتب وقوع و سبک هندی عاشق دیگر ناز معشوق را نمی‌کشد و او را تهدید می‌کند و رهايش می‌کند و به دنبال معشوق دیگر می‌رود.

کجه مثال ۷: «حلقه بیرون در ساختن» در این بیت کنایه از چیست؟

به عنوانی که آن سرو روان بر خویش می‌بالد

سراسر قمریان را حلقه بیرون در سازد

(۲) نام کسی را از دایره اعتبار برآوردن

(۱) بی‌نصیب ساختن کسی

(۴) فخر فروختن و نازیدن

(۳) بی‌اعتنا بودن، از جرگه خارج کردن

پاسخ: گزینه «۳» حلقه ساختن: نام کسی را از دایره اعتبار برآوردن - حلقه بیرون در ساختن: بی‌اعتنا بودن از جرگه خارج کردن. معنی: معشوق بر خود می‌بالد و فخر می‌فروشد و چنان زیباست و خوش آواز که قمریان را یارای عرض اندام در برابر او نیست.

آزمون فصل چهاردهم

کله ۱- «بازار» در این بیت کنایه از چیست؟

- کجا گل بر سر بازار رسوایی دکان چیدی
 (۱) رواج و رونق بدنمایی داشتن (۲) بازار داشتن (۳) هر جایی شدن (۴) مشهور و معروف شدن

کله ۲- معنی این بیت با کدام گزینه متناسب است؟

- مدار از منزل آرایان، طمع معماری دل‌ها
 (۱) از معشوقان توقع دلداری نداشته باش که وسعت از دست و دل ایشان به منزل‌هایشان انتقال یافته است.
 (۲) از معشوقان و دنیاپرستان توقع به دست آوردن دل‌ها را نداشته باش که خسیس شده‌اند و به جای دستگیری از فقرا منازل خویش را وسعت داده‌اند.
 (۳) از معماران توقع منزل‌آرایی نداشته باش که وسعت از دست و دل ایشان به منزل‌هایشان انتقال یافته است.
 (۴) توقع دلداری از منزل‌آرایان نداشته باش که وسعتی برای بخشش ندارند.

کله ۳- معنی این بیت در کدام گزینه آمده است؟

- از سر زانوی خود آئینه‌دارت داده‌اند
 بنگر این آئینه از بهر چه کارت داده‌اند
 (۱) تفکر تو آئینه توست و دقت کن که آئینه را برای تأمل و اندیشه به تو داده‌اند.
 (۲) آئینه‌دار تو سر زانوی توست و دقت کن که آئینه مظهر خیال‌های توست.
 (۳) سر زانوی تو آئینه‌دار توست و این آئینه را برای تأمل به تو داده‌اند.
 (۴) سر زانوی تو یا تفکر تو آئینه‌دار توست و حسن و عیب تو را نشان می‌دهند و دقت کن این آئینه، بازتاب تأمل و اندیشه توست که به تو داده‌اند.

کله ۴- این بیت، چه چیز را می‌ستاید؟

- سبکباری بود باد مراد آزاد مردان را
 که موج از شستن دست است دست افشان درین دریا
 (۱) سبکباری و آزادگی (۲) عرفان و تصوف (۳) سبکباری و قطع تعلقات دنیوی (۴) شادی و سرور

کله ۵- «چشم بد در آستین داشتن» در این بیت کنایه از چیست؟

- لباس خودنمایی چشم بد در آستین دارد
 نگیرد خار دامن جامه‌ی پوشیده حالی را
 (۱) منتظر ضربه زدن (۲) در کمین نشستن برای ضربه زدن (۳) مترصد بودن برای ضربه زدن (۴) منتظر بودن برای ضربه خوردن

کله ۶- «بی‌دست و پای» در مصراع دوم کنایه از چیست؟

- اگر در سیر از چوگان ید طولی طمع داری
 بی‌دست و پای و بی‌کفایت (۱) شخص بی‌لیاقت و بی‌کفایت (۲) بی‌لیاقتی و بی‌عرضگی (۳) تسلیم بودن و رضا دادن (۴) سراسیمه و ناتوان بودن

کله ۷- در این بیت

- «به مضمون گرچه از خط می‌رسند اهل نظر صائب
 مصراع دوم کنایه از چیست؟
 (۱) خط رخسار یار حجایی شد برای پی بردن به حسن رخ او
 (۲) خط از نظر عرفان کثرت است که مانع ظهور وحدت می‌شود.
 (۳) صاحب‌نظران به زیبایی درونی یار نیز نظر دارند.
 (۴) زیبایی ظاهر یار نشانه‌ای است برای پی بردن به زیبایی درون او»

کله ۸- این بیت بر کدام عقیده استوار است؟

- از آن با وسعت مشرب ز مذهب ساختم صائب
 که یک آهوی وحشی نیست آن صحرای دلکش را
 (۱) اعتقاد به آزادی مذاهب و کیش‌ها (۲) انتقاد از آزادی مذاهب (۳) انتقاد از زهد ریایی (۴) انتقاد از سایر مذاهب

کله ۹- درون مایه این بیت بر چه چیز استوار است؟

- به هشیاران نشان این دانه تسبیح را زاهد
 همان چون قرعه می‌غلند به پهلوی استخوان ما
 (۱) ستایش عارفان واقعی (۲) نکوهش مستان (۳) نکوهش زاهدان متعصب (۴) توصیف مستان

کله ۱۰- این بیت در توصیف کیست؟

- ز بی‌مغزان خدنگش گرچه پهلوی می‌کند خالی
 همان چون قرعه می‌غلند به پهلوی استخوان ما
 (۱) در توصیف معشوق ازلی (۲) در توصیف پادشاه ممدوح شاعر (۳) در توصیف معشوق زمینی شاعر (۴) در توصیف عاشقان

فصل نهم: غزلیات سعدی

۱- گزینه «۲»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۱»	۴- گزینه «۴»	۵- گزینه «۱»
۶- گزینه «۳»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۲»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۲»

فصل دهم: قصاید سعدی

۱- گزینه «۲»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۳»	۴- گزینه «۲»	۵- گزینه «۲»
۶- گزینه «۱»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۱»	۹- گزینه «۱»	۱۰- گزینه «۲»

فصل یازدهم: بوستان

۱- گزینه «۱»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۴»	۴- گزینه «۴»	۵- گزینه «۲»
۶- گزینه «۳»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۲»	۹- گزینه «۱»	۱۰- گزینه «۱»

فصل دوازدهم: مثنوی معنوی

۱- گزینه «۲»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۳»	۴- گزینه «۱»	۵- گزینه «۴»
۶- گزینه «۱»	۷- گزینه «۳»	۸- گزینه «۱»	۹- گزینه «۱»	۱۰- گزینه «۲»

فصل سیزدهم: حافظ

۱- گزینه «۱»	۲- گزینه «۳»	۳- گزینه «۴»	۴- گزینه «۳»	۵- گزینه «۲»
۶- گزینه «۳»	۷- گزینه «۴»	۸- گزینه «۱»	۹- گزینه «۲»	۱۰- گزینه «۱»
۱۱- گزینه «۲»	۱۲- گزینه «۲»	۱۳- گزینه «۲»	۱۴- گزینه «۳»	۱۵- گزینه «۴»
۱۶- گزینه «۲»	۱۷- گزینه «۲»	۱۸- گزینه «۱»	۱۹- گزینه «۳»	۲۰- گزینه «۴»

فصل چهاردهم: صائب

۱- گزینه «۱»	۲- گزینه «۲»	۳- گزینه «۴»	۴- گزینه «۳»	۵- گزینه «۳»
۶- گزینه «۳»	۷- گزینه «۱»	۸- گزینه «۱»	۹- گزینه «۱»	۱۰- گزینه «۱»